

LBRIS

We know
books

Vera Molea

**HAI, NENE, LA IUNION
TEATRELE DIN GRĂDINILE DE VARĂ
ALE BUCUREȘTILOR DE ALTĂDATĂ**

Ediția a II-a

Prefață de prof. univ. dr. Elisabeta Munteanu

**EDITURA VREMEA
BUCUREȘTI
2024**

CUPRINS

Farmecul unor teatre bucureștene de demult	7
Ascensiunea mișcării teatrale în grădinile de vară ale Bucureștilor	11
PERIPLU PRIN TEATRELE GRĂDINILOR DE VARĂ ..	23
GRĂDINA <i>ARENA CU CAI</i>	23
GRĂDINA <i>BELLE-VUE</i>	25
GRĂDINA <i>RAȘCA</i>	25
GRĂDINA <i>PARADIS</i>	36
GRĂDINA <i>UNION</i>	36
GRĂDINA <i>ALCAZAR</i>	40
GRĂDINA <i>BASARABIA</i>	41
GRĂDINA <i>ODESSA</i>	43
GRĂDINA <i>AMICIȚIA</i>	44
GRĂDINILE <i>GUICHARD</i> și <i>ORFEU</i>	45
GRĂDINA <i>STAVRI</i>	51
GRĂDINA <i>STEAUA ROȘIE</i>	55
GRĂDINA <i>LA LUMEA NOUĂ (PATZAK)</i>	55
GRĂDINA <i>WALHALA</i>	55
GRĂDINA <i>DACIA</i>	57
GRĂDINA <i>ELDORADO (FRANKLIN)</i>	64

GRĂDINA MITICĂ GEORGESCU.....	65
GRĂDINA SUVENIR	72
GRĂDINA FORTUNA.....	72
GRĂDINA VAPORUL LUI ȘTEFAN CEL MARE	72
GRĂDINA localului Niță Stere	73
GRĂDINA EDEN.....	74
GRĂDINA CREBS.....	74
GRĂDINA JIGNITZA.....	75
GRĂDINA ROMA	85
GRĂDINA LUCHIANOFF.....	85
GRĂDINA BLANDUZIA.....	85
GRĂDINA GRAND ETABLISSEMENT HUGO.....	94
GRĂDINA OTETELEȘANU (Oteteleșeanu, Oteteleșeanu)	95
GRĂDINA AMBASADORI – AMICII ORBILOR – TEATRUL CĂRĂBUȘ	123
GRĂDINA COLOS.....	143
GRĂDINA TEATRUL NOU	150
TEATRUL BREZEANU.....	155
GRĂDINA IZBÂNDA	157
GRĂDINA MARCONI.....	163
GRĂDINA CAZINO	171
GRĂDINA BERĂRIA TRIUMFUL.....	172
GRĂDINA ASTORIA.....	173
GRĂDINA CĂMINUL CULTURAL	175

GRĂDINA TEATRULUI CENTRAL	176
TEATRUL ELITE (fosta grădină FRASCATTI).....	176
GRĂDINA VOLTA-BUZEȘTI	177
TEATRUL DE VARĂ C.A. ROSETTI.....	180
TEATRUL COMICILOR	183
TEATRUL DE CARTIER HALA TRAIAN	183
GRĂDINA CINEMATOGRAFULUI MARNA	185
TEATRUL RIO	185
GRĂDINA LIGII CULTURALE	185
GRĂDINA BOEMA	186
GRĂDINA VOX.....	186
ARENELE ROMANE.....	187
TEATRUL COMOEDIA (actualul TEATRUL ODEON)	188
BIBLIOGRAFIE	191

ultraalbastre și mate aduse din Germania, iar scena trebuia să aibă construită în prelungire un plafon, care masca lumina de la rampă. Toate amenajările acestor spații teatrale trebuiau făcute pe baza indicațiilor date de specialiștii germani.

După încheierea războiului, când lumea era debusolată și nu prea întuia ce avea să vină, cu inocență a continuat să investească energie și bani în întreprinderi teatrale estivale.

Grădinile de vară au dispărut treptat din multiple cauze: prin aplicarea lucrărilor de sistematizare urbanistică; uneori unii patroni le-au vândut, iar noii proprietari le-au dăruit sau le-au dat altă destinație; alteori, susținătorii au murit și urmașii nu au mai fost interesați să ducă mai departe genul acesta de afacere; iar după 1948 pur și simplu au fost desființate pentru că erau firme particulare și nu ale poporului. Rămăsese ca o amintire grădina Boema, înființată în 1947, parcă spre a nu șterge amintirea unui secol de spectacole prin grădinile Bucureștilor de altădată.

Noi, cei de azi, așteptăm să reapară grădinile de vară cu scene și cu actori care să le anime.

PERIPLU PRIN TEATRELE GRĂDINILOR DE VARĂ

GRĂDINA ARENA CU CAI

A fost una dintre cele mai vechi grădini de vară din București. Astăzi a mai rămas o bucată de stradă cu numele vechii grădini, între statuia lui Kogălniceanu și cheiul Dâmboviței. În vara lui 1850, la Grădina Arena cu Cai prezentau spectacole două trupe: una, în care predomina „atmosfera românească”, condusă de Constantin Halepliu în asociație cu Marița Constantinescu-Blonda, Apostolu și Alexandru Evolschi, iar alta, nemțească, care prezenta spectacole de varieteu. Poetul Grigore Alexandrescu, într-o scrisoare din 18 iulie 1850 către Ion Ghica, care se afla în exil în urma revoluției de la 1848, nu vorbește în termeni elogioși despre Halepliu: *În lipsă de alte distracții lumea cea mică tot se duce a râde de dânsul, deși el privește aceasta ca un omagiu adus geniului său. Vă fericesc că pe acolo aveți trupe bune.*¹² Nu știm cât de obiectiv putea fi Grigore Alexandrescu, având în vedere că Halepliu fusese considerat spionul reacțiunii în timpul revoluției de la 1848, fapt pentru care și-a atras disprețul tuturor revoluționarilor. Pentru vara anului 1861 reprezentațiile au fost date de trupa condusă de Georgescu Carussy (tatăl actorului Gogu Carussy), iar cealaltă de Ion Tănăsescu. Trupa¹³ lui Tănăsescu prezenta piese românești: *La noroc, Avocatul dracului, Doi morți vii, Fata cojocarului, Romeo, Evreul rătăcitor*. Aceeași scenă găzduise în 1866

¹² Ioan Massoff, *Teatrul românesc, privire istorică*, București, Editura pentru Literatură, 1961, p. 381-382.

¹³ Ion Tănăsescu, Vasilescu, L. Carbiny, Mihălescu, Stoenescu, Alexandru Teodorescu, Ana Tănăsescu, Mallici.

trupa¹⁴ actorului Alexandru Teodorescu, cu un repertoriu¹⁵ de comedii, melodrame, operete și șansonete.

Aici a jucat și maestrul Nottara, pe vremea când era de-abia un flăcăiandru și pe când grădina aparținea, pe la 1875, unui anume Patzak. În *Amintirile din teatru*, Nottara ne vorbește și despre acest loc: *Era o vastă grădină de vară cu o scenă. Ne-am prezentat cinci-șase dintre noi la Patzak, proprietarul. L-am ademenit să ne angajeze și ne-a angajat. Asta era în vacanța de vară; știu că printre noi era și Catopol, fostul societar al Teatrului, dar el nu a vrut să joace, noi repetam și el își petrecea vremea, până isprăveam repetiția, cântând la un pian hodorogit care se afla în salonul de iarnă. Angajamentul n-a ținut mult la Patzak, vreo zece zile; apoi ne-am mutat cu teatrul nostru la o grădină pe Calea Văcărești (Steaua Roșie).*¹⁶

O descriere a acestei grădini o găsim și în ziarul *Timpul*: *Calea nu e tocmai netedă: din bolovani în bolovani sosirăm în câteva minute la o casă ridicată, care se zice că ar fi un loc primejdios în vreme de alegeri. De aici cotirăm la stânga. În-*

¹⁴ Ion Georgescu, Ion Nicolau, Grigore Degeano, S. Grădeanu, Alexandru Teodorescu, Nicolae Scântee, D. Tomescu, G. Dimitrescu, N. Alexiu, R. Grigore, G. Popescu, R. Clencu, V. Mironescu, N. Petrescu, M. Antonescu, A. Moldovenescu, Ion Ștefănescu.

¹⁵ *Boco del Piso* de I.P. Pizonie, *Siciliana* de I. Burchie, *Coman căpitan de haiduci* de I.B. Relescu, *Baba Hârca* de Matei Millo, *Un amor românesc* de Lăzăreanu, *Smărândița, fata pândarului* de P. Dimitrescu, *Fata sub Epitrop* de Bujoreanu, *Țepușa* de Gr. Degeano, *Scara mâței și Crai nou* de Vasile Alecsandri, *Zgârcitul de Roset, Vicleniile lui Scapin* de Molière, *Domnul Raduno* de dr. A. Pasti, *Logofătul satului și Radu Calomfirescu* de Ion Dimitrescu, *Triumful Amoriei* de D. Vinterhalder. Nelipsite din program erau șansonetele: *Burlacul, Harța, Munteanu, Pandurul, Doctorul scăpătat* (Direcția Generală a Arhivelor Naționale, fond: T.N.B, dosar 9/1866, fila 10).

¹⁶ Constantin Nottara, *Amintirile din teatru ale lui Constantin Nottara*, ediție îngrijită de Tatiana Nottara și Ioan Massoff, București, Editura Adevărul S.A., 1936, p. 16.

*trând în această uliță, care se numește Grădina cu cai, numai-decât ni se arată deasupra unei părți din față o lungă tablă, pe care citim, scris cu litere roșii, galbene și albastre, următoarele cuvinte: „Antica și renumita grădină cu cai iarăși a reînviat, unde paște calul Banului Mărcăcine Dumitru Teodor”. Pentru ca nu cumva lumea să creadă că firma trebuiește să fie luată în sensul ei literar, dedesupt e zugrăvit un cal țeapăn, înaintea calului scara din grajd încărcată cu fân, dedesuptul calului trei bile acoperite cu două cheuri puse în cruci, la dreapta bere și cârnați, iar la stânga un sifon și un pahar cu vin.*¹⁷

Grădina Arena cu Cai a dispărut odată cu trasarea Bulevardului Elisabeta.

GRĂDINA BELLE-VUE

A fost printre primele grădini-restaurant din București care avea și program artistic. Trupe de teatru poposeau mai rar aici, dar cele instrumental-muzicale au fost prezente mult mai des. În luna mai 1864, violonistul Louis Wiest¹⁸ cerea aprobarea Direcției Generale a Teatrelor pentru un împrumut de instrumente de la Teatrul cel Mare, în vederea susținerii unor serate muzicale în această grădină.

GRĂDINA RAȘCA

Cei care au fost preocupați de istoria Bucureștilor ne-au lăsat informații bogate despre grădina Rașca, dar nimeni nu a putut fixa, cu certitudine, anul în care a intrat în circuitul grădinilor de vară. Acest loc aparținea unui ceh, Hrtsca sau Hrtscha,

¹⁷ Tanda (n.n. pseudonimul lui Ioan Slavici), *Partea Literară. Grădina cu cai*, în „Timpul”, anul II, nr. 74, 1 aprilie 1877, p. 1.

¹⁸ Louis (Luis) Wiest s-a născut în Austria, în orașul Keno, la 1818. Domnitorul Țării Românești de la acea vreme a cerut Conservatorului din Viena un maestru de muzică pentru a-l angaja în țară. I-a fost trimis Louis Wiest, care nu a mai plecat niciodată. A adus o contribuție substanțială la dezvoltarea artei muzicale pe teritoriul românesc.

dar fiind greu de pronunțat, românii i-au spus, mai simplu, Rașca, după cum povestește și Gheorghe Crutzescu în cartea sa *Podul Mogoșoaiei*:

*De câțiva ani se deschisese, prin curtea caselor Slătineanu, strada nouă, azi Edgar Quinet, și bucureștenii însetați de distracție avură numaidecât, în fundul străzii, un local unde să-și petreacă serile calde de vară: Grădina Rașca. O deschisese un ceh anume Hrtsca, care își scrisese numele, cu șapte consoane și o vocală, pe firmă deasupra intrării, dar cum românii nu-l puteau pronunța, l-au transformat în Rașca, și Rașca a rămas.*¹⁹

Prin mai 1869, Hrtsca anunța deschiderea grădinii de vară într-un mod original:

S-avem norocire!

Prin aceasta am onoarea a anuncia că cu începerea sezonului de vară de la 1 mai am angajat pentru toate zilele orchestra operei Italiene sub direcția lui Louis Wiest, renumitul virtuos violonist, precum și celebra muzică națională sub direcția domnului Dinicu.

Duminica și joia mare soare concert dat de ambele orchestre. Intrarea duminica și joia I și ½ sfanțic, afară de consumație, iar în celelalte zile se plătește la intrare un sfanțic pentru un bilet de consumație, cu care onor vizitatori pot consuma orice mâncare sau băutură echivalentă cu prețul aceluși bilet.

Cât pentru iluminatiune, serviciul prompt și prețuri moderate, am luat toate măsurile necesare spre a satisface pe deplin pe onorabili vizitatori.

*La revedere, Hrtsca.*²⁰

Grădina Rașca era situată la întretăierea străzilor Academiei cu Edgar Quinet. În 1897, Ministerul Cultelor și Instrucțiunii Publice a cumpărat o parte din terenul grădinii pentru a

¹⁹ Gheorghe Crutzescu, *Podul Mogoșoaiei*, București, Editura Meridian, 1987, p. 126.

²⁰ Monitorul Oficial, nr. 95 din 1 mai 1869, p. 500.

construi în cadrul Universității spații pentru facultățile de Litere și Științe. Atunci s-a trasat prin mijlocul ei o nouă stradă, Edgar Quinet. Construcția acestei aripi a Universității a început abia în 1914, după care a urmat o pauză din cauza războiului, lucrările reluându-se în 1919.

Rașca a fost locul unde puteai întâlni deopotrivă politicieni, funcționari, scriitori, studenți și artiști. Patronul a înjghebat în grădină o scenă pe care artiștii, la început străini, prezentau momente de operă și operetă, numere de circ, pagini muzical-instrumentale sau acrobații. Grădina de vară era iluminată de sfeșnice de alamă cu lumânări de spermanțetă și de felinare cu globuri de sticlă cu lumânări. Spectatorii care fumau aveau așezate la îndemână niște fâșii lungi de hârtie pe care le puteau aprinde de la lumânare. Aflăm de la Ulysse de Marsillac²¹ că: *Grădina Rașca este închisă în timpul iernii, dar restaurantul este deschis. Bucătăria este acceptabilă, iar prețurile moderate, se joacă biliard, se bea multă bere și se ascultă muzică; clientela de iarnă este exclusiv germană. Dar vara schimbarea este completă. În fiecare seară grădina iluminată și în zilele de sărbătoare iluminatul este strălucitor. O stea mare din sticlă multicoloră și palmieri de tablă, purtând globuri colorate în loc de fructe, anunță marile serate. O alee, pe care patru persoane pot merge alături, face înconjurul grădinii. De-a lungul acestei alee sunt aranjate bănci și scaune; mesele, iluminate de-o lumânare protejată de un manșon de sticlă, primesc consumatorii care pot, după voie, să cineze sau să bea bere. Două orchestre sunt plasate în două locuri diferite ale grădinii. Una este fanfara*

²¹ Ulysse de Marsillac (1821, Franța, Montpellier-1877, București). Gheorghe Crutzescu ne spune în *Podul Mogoșoaiei* că fusese adus în țară de lăncu Slătineanu, la vârsta de 24 ani, ca preceptor pentru copiii săi. Un an mai târziu a fost numit profesor la Sf. Sava. A fost profesor la Colegiul Național, apoi la Facultatea de Litere din București. Este fondatorul gazetei bisăptămânale *La Voix de la Roumanie*; apoi redactor-șef pentru *Le Moniteur Roumain* (1868-1870), editează între 1870-1876 *Le Journal de Bucarest*.

militară, cealaltă orchestra Operei. Se cântă deseori muzică foarte bună, artiști ambulanți vin și ei să se facă auziți aici.²²

În plină vară a anului 1871, ziarul *Telegraphul de București* anunța o mare serată executată și reprezentată de cântăreți francezi din provincia Languedoc, în costume din Andorra. În anii care au urmat, la Rașca au jucat multe trupe încropite doar pentru o vară. Ion Lupescu și trupa sa poposise pe această scenă cu *Vlăduțul mamei* și alte spectacole care încântau și satisfăceau exigențele nu prea mari ale publicului. *Lumea ascultă, privește și se întoarce acasă fără să-i pară rău de francul pe care l-a plătit*²³, după cum ne spune Ioan Slavici. Informațiile despre acest teatru de vară instalat în Grădina Rașca încep să fie mai bogate după Războiul de Independență. În iunie 1878 își începe reprezentațiile pe această scenă o trupă²⁴ franceză, condusă de un anume Jean Jaron, cu spectacole muzicale în desfășurarea cărora găsim arii din opere și operete, romanețe, muzică instrumentală, șansonete. Orchestra era condusă de Louis Wiest. Apoi în aceeași vară și-au mai dat concursul Năstase, compozitorul român de romanețe, și celebrul cupletist francez Paulus. În apropierea verii lui 1879, domnul Hrstca începe din nou să-și facă reclamă în presa vremii:

AVIS PREALABIL
S-AVEM NOROCIRE!
GRĂDINA RAȘKA

Subsemnatul am onore a anuncia că pentru considerațiu-

²² Ulysse de Marsillac, *Bucureștiul în veacul al XIX-lea*, București, Editura Meridiane, 1999, pp. 122-123.

²³ Ioan Slavici, *Teatrul Român III*, în „Timpul”, anul II, nr. 65, 20 martie 1877, pp. 1-2.

²⁴ Trupa: Mademoiselle Marie Mora, Mademoiselle Anna de Blanck (violinistă), Mademoiselle Blanche Gandon, Mademoiselle Anna Dănescu și Monsieur Debeer (Arhivele Naționale ale României, fond: TNB, dosar 49/1878, fila 17).

nea ce întotdeauna am purtat-o Onorabilului Public și în interesul reputației grădinii mele, am angajat pentru stagiunea de vară pe celebrul C.M. ZIEHRER, mare compozitor de muzică și actualul șef de orchestră din Viena, cu o orchestră compusă din 34 de artiști reputați, sub conducerea și direcția personală a d-lui Ziehrer, care în tot timpul verii va executa în fiecare seară cele mai frumoase compozițiuni muzicale. La sosire voi avea onoarea a anuncia pe Onor Public printr-un afiș special.

*Cu toată stima, I. Rașka*²⁵

Deschiderea stagiunii a avut loc la 1 mai 1879 cu: The Celebrated Girards (interpretat de cinci frați); trupa de balet (formată din 14 balerine și 12 balerini); Brothers Wilson (gimnaști acrobați); Alves da Silva; Camille Dupont (cântăreață italiană-franceză); marele Blondin din Brasilia (executant al unui număr cu velocipedul pe sârmă); Frederico Hayax. În aceeași vară, din când în când, trupa actorului Mihail Pascaly își prezenta producțiile teatrale pe scena de la Rașca. După moartea lui Hrstca – prin 1880 – noul proprietar a construit o nouă scenă unde se cântau, mai ales, arii din operete nemțești, iar actorii francezi, italieni sau germani spuneau cuplete. Ziarele epocii anunțau că „*va începe în curând distractivele reprezentațiuni cu piesele atât de populare O noapte furtunoasă și Cuconul Leonida față cu reacțiunea*”. Așadar, premiera absolută a farsei *Conu Leonida față cu reacțiunea* de I.L. Caragiale a avut loc, după cum arată presa²⁶ vremii, la data de 22 iulie 1880 și nu în 1881 cum ne dă informația Constantin Nottara în ale sale amintiri: *Am montat-o eu la teatrul de vară și la grădina Rașca, în iulie 1881, cu răposaii actori: Hagiescu, în Conu Leonida, și Mateescu, în Efimița*²⁷.

Actorii români doreau să schimbe profilul spectacolelor

²⁵ *Timpul*, anul IV, nr. 39, 29 aprilie 1879.

²⁶ *Telegraphul* din 20 iulie 1880 și „Timpul” din 22 și 23 iulie 1880.

²⁷ Constantin Nottara, *Amintiri din teatru*, București, Editura Adevărul, 1937.

grădinilor de vară din cele de varietate în cele de teatru dramatic. Astfel, în vara anului 1881, o trupă²⁸ de tineri artiști ai Teatrului Național, condusă de Grigore Manolescu, a format o societate artistică pentru stagiunea de la Rașca, cu un repertoriu de drame și comedii. În 1882, un grup de actori de la Naționalul din Iași, sub direcția de scenă a lui Grigore Manolescu, au jucat câteva comedii: *Revizorul general*, o adaptare de Petre Grădișteanu după Gogol, *Barba lui Ștefan cel Mare* de George Baronzzi, *Nervoșii* de Victorien Sardou, *O noapte furtunoasă* de I.L. Caragiale. În câteva spectacole, au apărut și Anicuța Popescu și Grigore Manolescu. Anul următor scena de la Rașca a fost solicitată de mai multe trupe. Una dintre ele a jucat *Barba lui Ștefan cel Mare*, *Văduva cu camelii* și opera comică *Să ne pupăm*. Direcția de scenă era asigurată de același Grigore Manolescu. Din trupă făceau parte tenorul Grigore Gabrielescu, dar și societarii Naționalului bucureștean, Mihai Mateescu și Maria Vasilescu. În ciuda faptului că regulamentul teatrului nu permitea societărilor să joace prin grădinile de vară, în mod excepțional directorul de atunci, Constantin Grigore Cantacuzino, le-a aprobat cererea.

Actorul Ion Lupescu și trupa sa au dat câteva reprezentații la începutul verii anului 1884. A urmat trupa Teatrul Român – Artiștii Asociați²⁹ –, care a prezentat spectacolele *O noapte furtunoasă* și *Bărbierul din Sevilla*. La 9 august, o trupă germană, condusă de Grünecke, dă câteva reprezentații de cântece și dansuri. În septembrie, familia Armanini din Italia susți-

²⁸ La 28 iulie 1884, trupa a prezentat *Bărbatul care ucide femeia*, iar la 31 iulie, în beneficiul actorului Constantin Costescu, *Bărbatul cu trei neveste*. La 2 august au loc reprezentațiile *O ceartă pentru revizuire* și *Fata de pe balcon*. Din trupă făceau parte: Grigore Manolescu, Amelia Welner, Anicuța Popescu, Alexandrina Alexandrescu, Constantin Nottara, Mihai Mateescu.

²⁹ Ion Anestin, Nicolae Hagiescu, Vasile Hasnaș, Fanchette Vermont (mama Mariei Ventura), Elena Botez, Ecaterina Dimancea, Atena Georgescu și regizorul Paul Gusty.

ne spectacole muzicale: cântece la mandolină și arii din opere interpretate de tenorul Valli. Doi ani mai târziu, în iunie 1886, o asociație de actori a deschis stagiunea cu o serie de adaptări făcute de Paul Gusty. Spectatorii au putut să-i vadă atunci pe actorii Vasile Hasnaș, Mihai Mateescu, Gheorghe și Clotilda Cârje, Ion Niculescu, Elena Botez, Alexandrina Alexandrescu, Alexandru Leonescu, Victoria Almăgeanu, Maria Ciucurescu, Ralița Alexandrescu, Theodor Petrescu în comedii: *Unchiul cu frica lui Dumnezeu*, *Trei femei și un bărbat* și *Mincinosul*. Pentru ca atracția consumatorilor să fie mai mare, după fiecare spectacol se prezentau și numere de circ.

Prin vara anului 1889, pe scena de la Rașca spectacolele de teatru alternau cu muzica executată de chitaristul Năstase Ionescu și naistul Angheluș³⁰.

În 1896, comediiile lui Caragiale *O scrisoare pierdută* și *O noapte furtunoasă* au prins viață în interpretarea actorilor de la Teatrul Național. Dar parcă niciodată grădina nu a fost plină în acea vară ca în serile când badea Cârțan³¹ venea și povestea despre călătoria lui făcută la Roma. În anul care a urmat, trupa lui Tomas Nicolaide a atras publicul cu dramele: *Othello*, *Hernani*, *Ruy Blas*, *Cesar Borgia*. Și tot în aceeași vară gimnaștii conduși de George Moceanu au prezentat numere de acrobație.

Stagiunea din 1897 nu a fost productivă din punct de vedere artistic. Reprezentațiile au fost sporadice. Căldura insuportabilă îi determinase pe bucureșteni să nu iasă din case. Startul spectacolelor s-a dat în luna mai de trupa lui Jenică (Ion) Montăureanu, cu o comedie de Labiche, *Dragoste cu draci*, urmată de dansuri populare executate de gimnaștii lui Moceanu și Velescu. Programul artistic al seriei s-a încheiat cu monoloa-

³⁰ Angheluș Dinicu (1838-1905), din cunoscuta familie de lăutari, bunicul lui Grigoraș Dinicu și compozitorul piesei *Ciocârlia*.

³¹ Gheorghe Cârțan (1849-1911), țaran din Cârțișoara, adept înfocat al unirii românilor din Transilvania cu frații lor din Vechiul Regat, care a călătorit la Roma special ca să vadă Columna Trajana.